

Nota van Antwoord:

Projectplan voor de "Actualisatie van de Vegetatielegger Grensmaas"

1. Inleiding

Deze Nota van Antwoord is opgesteld in reactie op de 4 ingebrachte zienswijzen op het Ontwerp-Projectplan voor de "Actualisatie van de Vegetatielegger Grensmaas".

1.1 Achtergrond

De Waterwet regelt de leggerplicht voor alle waterstaatswerken. In 2009 zijn de Leggers van de primaire – grotere – waterkeringen vastgesteld. In 2014 is de Legger rijkswaterstaatswerken geactualiseerd en uitgebreid met een nieuw onderdeel: de Vegetatielegger. In 2020 is de Vegetatielegger geactualiseerd, met uitzondering van het deelgebied Grensmaas.

De Legger Rijkswaterstaatswerken Rivieren bestaat uit geografische data en een toelichting hierop. De Vegetatielegger, onderdeel van de Legger Rijkswaterstaatswerken, bestaat uit overzichtskaarten en regels. Deze samen geven aan wat de norm is voor vegetatie in het rivierbed, ten behoeve van de hoogwaterveiligheid en de waterkwaliteit. De Vegetatielegger is van toepassing op de uiterwaarden van de Maas- en de Rijntakken.

De geactualiseerde Legger Rijkswaterstaatswerken met als onderdeel de Vegetatielegger wordt vastgesteld met een formeel besluit van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Actualisatie van de Vegetatielegger voor de Grensmaas

In de huidige Vegetatielegger zijn uitgevoerde rivierverruimingsmaatregelen voor de Grensmaas nog niet verwerkt, waardoor de Vegetatielegger voor de Grensmaas momenteel geen reëel beeld geeft van de vegetatie die op termijn tot ontwikkeling zal komen (toekomstig beheerbeeld). Om het beheer en onderhoud in de toekomst te kunnen regelen, is een actualisatie van de Vegetatielegger voor de Grensmaas noodzakelijk. In het Projectplan "Actualisatie van de Vegetatielegger Grensmaas" zijn de wijzigingen in het vegetatiebeeld toegelicht en de effecten van de wijzigingen beoordeeld.

1.2 Het omgevingsproces

Rijkswaterstaat betreft vele partijen bij het opstellen en actualiseren van de Vegetatielegger voor de Grensmaas, zoals overheden en natuurbeheerders. De zienswijzeprocedure is onderdeel van dit omgevingsproces.

Informele consultatie

Tussen augustus en oktober 2020 heeft Rijkswaterstaat verschillende overleggen gevoerd met specialisten vanuit de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM) en natuurbeheerders. De wensen van deze stakeholders zijn zo goed mogelijk verwerkt in het Projectplan.

Zienswijzeprocedure

Gezien de belangen in de omgeving is gekozen voor een openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, met mogelijkheid tot indienen van zienswijzen tegen het ontwerp. Het Ontwerp-Projectplan heeft van 8 juni 2021 tot en met 19 juli 2021 ter visie gelegen. Gedurende die periode kon eenieder zienswijzen indienen. Hiervan is kennis gegeven in de Staatscourant van 7 juni 2021 en op 2 juni in de volgende huis-aan-huisbladen: Via Sittard-Geleen, Maastricht/Heuvelland en Via Roermond en op de website: www.rijkswaterstaat.nl/leggers.

Datum
Nov. 2021

1.3 Opzet Nota van Antwoord

Er zijn 4 zienswijzen ingediend op het Ontwerp-Projectplan. Alle zienswijzen zijn tijdig ingediend.

Met deze Nota van Antwoord verantwoordt Rijkswaterstaat op welke wijze met de binnengekomen reacties op het Ontwerp-Projectplan is omgegaan. In hoofdstuk 2 wordt een overzicht gegeven van de indieners, de individuele reacties op alle binnengekomen zienswijzen en worden de belangrijkste aanpassingen besproken (indien aan de orde). Bij iedere reactie is aangegeven of en hoe dit leidt tot een aanpassing van het Ontwerp-Projectplan.

1.4 Vervolgproces

Na de aanpassingen op basis van de zienswijzen wordt het definitief Projectplan Waterwet vastgesteld door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat en eveneens opgenomen in de Vegetatielegger voor het gehele rivierengebied.

2. Hoofdlijn van de reacties en doorwerking in de leggers

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van alle zienswijzen en relevante wijzigingen op het Ontwerp-Projectplan.

Datum
Nov. 2021

2.1 Zienswijzen en belangen

Tabel 1 geeft overzicht van de belanghebbenden die zienswijzen hebben ingediend op het Ontwerp-Projectplan voor de "Actualisatie van de Vegetatielegger Grensmaas".

Tabel 1: Overzicht indieners

Nr.	Indiener	Type organisatie
Z01	Ark Natuurontwikkeling	Maatschappelijke organisatie, natuur en milieu
Z02	Natuurpunt	Maatschappelijke organisatie, natuur en milieu
Z03	Staatsbosbeheer	Maatschappelijke organisatie, natuur en milieu
Z04	Natuurmonumenten	Maatschappelijke organisatie, natuur en milieu

2.2 Reactie op hoofdlijnen

Rijkswaterstaat is vanuit de Waterwet verantwoordelijk voor hoogwaterbescherming en (ecologische) waterkwaliteit, ook in de Grensmaas. Hiervoor worden (landelijk) leggers opgesteld, waarmee duidelijk wordt welke toestand hierbij als norm wordt gehanteerd. Een onderdeel van deze leggers is de vegetatielegger in het riviereengebied. De vegetatie is van grote invloed op de afvoer van water in hoogwatersituaties en daarmee de veiligheid achter de waterkering, zowel aan de Nederlandse als Vlaamse zijde van de Grensmaas en meer benedenstrooms. Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd.

De vegetatielegger bestaat uit een kaart en voorschriften. Binnen de regels van de legger is ruimte voor (enige) spontane ontwikkeling wat hoort bij vegetatie. Uiteindelijk zullen al deze ontwikkelingen samen wel binnen de toegestane norm moeten blijven.

Relatie met natuurdoelen Grensmaas

In een aantal zienswijzen worden zorgen geuit over de toepassing van de vegetatielegger in relatie tot de natuurdoelstellingen van de Grensmaas, zoals dat beoogd is vanuit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg Grensmaas (Provincie Limburg, 2005).

Het voorliggende Projectplan heeft betrekking op de wijziging van de Vegetatielegger voor de Grensmaas. Het betreft geen Projectplan voor de verantwoording voor het doelbereik voor de verschillende natuurdoelen die gelden vanuit het POL Grensmaas. De vegetatielegger is afgestemd op de vigerende natuurdoelen: ieder natuurdoel is binnen de vegetatielegger realiseerbaar. De legger legt wel soms beperkingen op, bijvoorbeeld aan de hoeveelheid opgaande vegetatie binnen de norm. Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas.

Beheer van de uiterwaarden

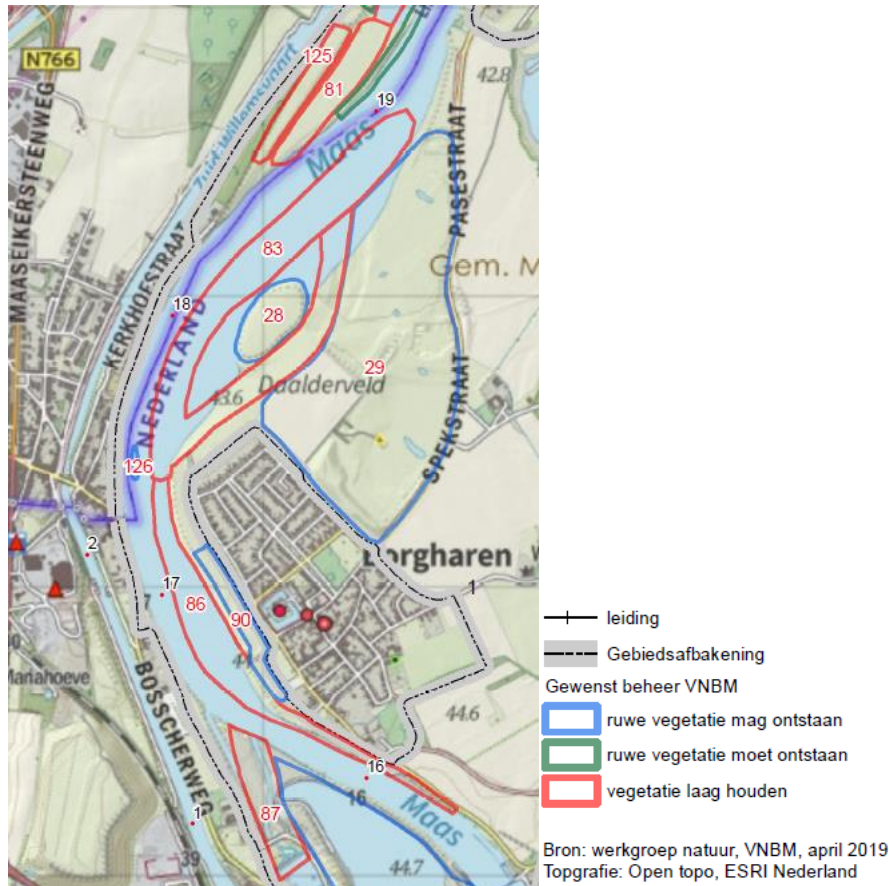
Enkele indieners zijn kritisch over de mate van beheerbaarheid van de uiterwaarden. Gesteld wordt dat na vaststelling van de Vegetatielegger het uitzagen en klepelen van de opslag in de lage weerden vrijwel onmiddellijk zal moeten worden uitgevoerd.

Datum
Nov. 2021

Jaarlijks monitort Rijkswaterstaat vanuit haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheid als rivierbeheerder waar de werkelijke situatie afwijkt van de legger. Indien er een afwijking wordt geconstateerd, zal bezien worden of en waar ingrijpen noodzakelijk is en op welke termijn. Rijkswaterstaat besteedt het onderhoud hiervoor uit aan de markt. In het onderhoudscontract wordt gestuurd op maximale flexibiliteit en samenwerking. De flexibiliteit in dit onderhoudscontract komt onder andere tot uiting in een jaarlijks uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan gaat ervan uit dat de vegetatie dusdanig wordt aangepakt dat er maximale natuurwaarden resteren binnen de ruimte die de norm in de legger biedt.

Bij de totstandkoming van het vegetatiebeeld in het Projectplan is uitgebreid rekening gehouden met de belangen van de terreinbeherende organisaties. Zo is het ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016 als vertrekpunt voor de actualisatie van de Vegetatielegger genomen. Dit ecologisch wensbeeld is aangescherpt aan de hand van de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Op deze kaartbeelden van de VNBM zijn zones aangeduid waar de vegetatie laag gehouden moeten worden (zie figuur op de navolgende pagina als voorbeeld). Consequentie kan zijn dat er plaatselijk mogelijk intensiever beheer nodig is om aan de rivierkundige vereisten te blijven voldoen, echter is dit wel in lijn met de beheervisie van de VNBM. Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd.

De Grensmaas is een dynamisch gebied waar de afgelopen jaren veel grote projecten uitgevoerd zijn en nog gaan worden. Naast het reguliere natuurbeheer en het aanvullende veiligheidsbeheer door de twee grootste beheerders, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer, zullen spontane processen nog plaats gaan vinden. Op dit moment is dan ook nog niet helder waar bijvoorbeeld vegetatie zich spontaan gaat ontwikkelen. Vanwege het dynamische karakter van de Grensmaas zal specifiek voor dit gebied onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken. Hierin wordt bezien of de beoogde ingrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden. Het uitgangspunt van een veilig en ook zo natuurlijk mogelijke inrichting staat in het gehele rivierengebied en zeker in de Grensmaas bovenaan.

Figuur 1: Uitsnede beheervisie vegetatie Grensmaas (VNBM werkgroep natuur, 2019).

2.3. Aanpassingen in het Projectplan naar aanleiding van de zienswijzen

Alle zienswijzen en de reacties van Rijkswaterstaat zijn weergegeven in tabel 2 op de navolgende pagina.

Op basis van tabel 2 is het Projectplan op één onderdeel gewijzigd, namelijk dat een Voortoets i.h.k.v. de Wet natuurbescherming is toegevoegd als bijlage 4 bij het Projectplan. De conclusie van de Voortoets is eveneens verwerkt in paragraaf 2b van het Projectplan, bij het onderdeel natuur.

De Vegetatielegger is niet aangepast naar aanleiding van de zienswijzen. Wel zijn op twee locaties ambtshalve wijzigingen doorgevoerd, te weten het toevoegen van vegetatie bij het eiland ten zuidwesten van Meers en bij het eiland ten westen van Borgharen.

Tabel 2: Individuele reactie per zienswijze

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Algemeen	-	Onze zienswijze hebben wij onderbouwd in een rapport en nader uitgewerkt tot een alternatief plan. Vanwege de calamiteiten van afgelopen dagen langs de Grensmaas en onze betrokkenheid daarbij, zijn wij niet in staat geweest om dit rapport meteen mee te zenden. In de loop van week 29 kunnen wij het rapport met hydrologische berekeningen en nadere onderbouwing afronden.	Er is door indiener geen rapportage aangeleverd in week 29. Uit verdere navraag is gebleken dat indiener ook geen rapportage meer gaat aanleveren.	Geen aanpassing
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Grensmaas	15-68	1. Wij missen een consistente onderbouwing van de vegetatielegger. De vegetatielegger voor de Grensmaas voldoet niet aan de twee essentiële uitgangspunten zoals door Rijkswaterstaat zelf geformuleerd bij de ontwikkeling van de systematiek en vegetatieklassen (zie o.a. Veiligheidsbeheer uiterwaarden, 2013): 1. De "normatieve toestand" die in de vegetatielegger vastgelegd moet altijd allereerst die vegetatieruimte weergeven zoals deze zich bij het plaatse van toepassing zijnde reguliere landgebruik bij een adequaat terreinbeheer zal gaan ontwikkelen.2. Op de vegetatielegger mogen binnen percelen en/of beheereenheden met hetzelfde gebruik/beheer alleen verschillende ruwheidsklassen worden aangegeven als daar rivierkundige redenen voor zijn. De vegetatielegger Grensmaas voldoet niet aan deze fundamentele functionele eisen. De vegetatieklassen op de kaart zijn op veel plaatsen niet congruent met het landgebruik c.q. natuurbeheer ter plaatse. De vegetatielegger onderscheidt zonder enige onderbouwing van de rivierkundige noodzaak vele deelvlakken binnen dezelfde beheereenheden.	In de zienswijze wordt de vegetatielegger genoemd. Ik ga ervan uit dat daarmee bedoeld wordt op de wijzigingen van de vegetatielegger die met dit projectplan worden gedaan. Dat geldt voor alle onderdelen van de zienswijze van Ark Natuurontwikkeling. De voorliggende vegetatielegger voldoet wel aan de twee eisen zoals benoemd door de indiener: 1) Bij de totstandkoming van het vegetatiebeeld is rekening gehouden met de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). In deze beheervisie is rekening gehouden met het reguliere landgebruik en het (toekomstig) terreinbeheer. Op deze kaartbeelden van de VNBM zijn zones aangeduid waar de vegetatie laag gehouden moeten worden. Consequentie kan zijn dat er plaatselijk mogelijk intensiever beheer nodig is om aan de rivierkundige vereisten te blijven voldoen, echter is dit wel in lijn met de beheervisie van de VNBM.2) Zoals aangegeven in het Projectplan is gestart met het opnemen van het ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders de conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016. In opdracht van Natuurmonumenten is een variant ontwikkeld (variant: gmscn_00) die maximaal invulling geeft aan de natuurdoelen zonder dat ingeboet wordt aan	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
					veiligheid. De percelen en/of beheereenheden zijn uit dit ecologisch wensbeeld overgenomen. Er heeft geen verdere opdeling in beheereenheden plaatsgevonden.	
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Grensmaas	15-68	2. De ruimtelijke verdeling staat haaks op wat de natuur wil. Wij zien dat u enerzijds veel bos en struweel wilt toelaten in de hoge delen en anderzijds geen of nauwelijks bomen en struiken in de lage watervoerende delen. Deze keuze laat weinig ruimte voor vegetatieontwikkeling zoals die in begraasde riviersystemen van nature zou ontstaan. Omdat uw voorstel niet goed aansluit bij de natuurlijke processen, is de Grensmaas moeilijk te beheren, wordt de hoogwaterveiligheid opnieuw afhankelijk gemaakt van een duur en eeuwigdurend 'stroomlijnbeheer' en doet u tevens te weinig recht aan de ecologische waarden, potenties en doelstellingen van de Grensmaas. Terwijl Rijkswaterstaat/Maaswerken deze (potentiële) waarden juist wél gebruikt heeft om draagvlak te creëren voor het Grensmaasproject.	In de Vegetatielegger voor de Grensmaas is rekening gehouden met de natuurlijke (rivier)processen, onder andere volgend uit de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas. Met deze legger kan in de lage watervoerende delen ook opgaande natuur ontstaan, alleen wel binnen de rivierkundige randvoorwaarden. Ruimte voor spontane vegetatieontwikkeling blijft in de toekomst mogelijk. Bij constatering van een afwijking met de Vegetatielegger, zal niet per definitie vegetatie verwijderd worden. Tijdens jaarlijks overleg over het uitvoeringsplan wordt bezien of de beoogde ingrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de Vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden.	
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Grensmaas	15-68	3. Wij zien dat u onvoldoende inzet op maatwerk. Bijvoorbeeld door in de "flessenhalzen" (deeltrajecten met een relatief smal hoogwaterbed) striktere eisen te stellen, kan op de bredere trajecten alle ruimte ontstaan voor spontane natuurontwikkeling met bomen en struiken.	Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas. Daarbij is ook rekening gehouden met deeltrajecten met een relatief smaller ("flessenhalzen") en breder hoogwaterbed. Dat is gedaan door op basis van de verschillen (pieken en dalen in de waterstand) zoekgebieden voor aanpassing van de vegetatie te definiëren. Op plaatsen waar verhoging van de waterstand (opstuwung) is berekend ten opzichte van de referentie, is gladdere vegetatie voorgesteld. Bij dalen in de waterstanden is ruwere vegetatie ingepast en is bijvoorbeeld meer struweel of bos opgenomen in de vegetatiekaart.	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Grensmaas: Urmond - Grevenbicht	37-44	4. Meer ruwheid stroomafwaarts van Urmond wenselijk. Indiener ziet dat tussen Urmond en Grevenbicht sterk ingezet wordt op een beperking van de spontane bos- en struweelontwikkeling. Dit heeft tot gevolg dat de stroomsnelheid van de Maas op dit traject veel hoger wordt dan wenselijk is; het is gevaarlijk. Meer ruimte voor spontane ontwikkeling van bomen en struiken is hier veiliger. De bij de afgravingen gecreëerde over-ruimte laat dit zeker toe.	Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd. De effecten van het vegetatiebeeld op de stroomsnelheid is beoordeeld in bijlage 2 bij het Projectplan Waterwet conform Rivierkundig Beoordelingskader. Daarbij is geconcludeerd dat de effecten op de stroomsnelheden bij kritische locaties over het algemeen beperkt blijven. De stroomsnelheden nabij de oever bij Urmond en nabij de bodem- en oeverbescherming Berg a/d Maas nemen toe, maar dit leidt niet tot een onveilige situatie.	Geen aanpassing
Z01	ARK Natuurontwikkeling	Grensmaas	15-68	5. Meerdere onvolkomenheden in het kaartbeeld Wij zien dat het kaartbeeld dat u presenteert niet overal correct is. In de definitieve legger zullen correcties moeten worden doorgevoerd.	In de zienswijze is niet aangegeven waar het kaartbeeld niet correct is en dus zijn geen aanpassingen gedaan.	Geen aanpassing
Z02	Natuurpunt	Grensmaas	15-68	1. Nederlandse overheid gaat territoriale bevoegdheid te buiten met solo slim Met dit ontwerp-projectplan presenteert de Nederlandse overheid een eenzijdig opgesteld plan voor het Nederlandse gedeelte van de Grensmaas. De impact bij uitvoering zal echter onmiskenbaar grensoverschrijdende gevolgen hebben. Zo verwachten we een negatief effect voor de Vlaamse natuurdoelen. Als terreinbeherende vereniging behoort Natuurpunt rechtstreeks betrokken partij te zijn in dit dossier. Natuurpunt is van mening dat het Nederlandse deel van de Gemeenschappelijke Maas en het Grensoverschrijdende RivierPark Maasvallei, uw Grensmaas, in de Waterwet had moeten worden opgenomen in de lijst van uitzonderingen waarop de verplichting voor de opmaak van een legger niet van toepassing wordt verklaard.	In tegenstelling tot het beeld van de indiener van de zienswijze heeft, heeft het voorliggend Projectplan enkel betrekking op het waterstaatswerk op Nederlands grondgebied. Het betreft een projectplan in het kader van de actualisatie van de Vegetatielegger. De legger heeft net als het Projectplan uitsluitend betrekking op de Nederlandse waterstaatswerken. In het projectplan is wel ingegaan op mogelijke grensoverschrijdende effecten. In het plan is gemotiveerd dat deze effecten, bijvoorbeeld als gevolg van veranderingen in stroomsnelheden, nihil zijn. Stroomsnelheden nemen tijdens hoge afvoeren licht toe, maar de lokale veranderingen hebben geen effect op ontwikkelingsmogelijkheden voor de natuur op schaal van de Grensmaas. Er zijn dus ook geen negatieve effecten op de Vlaamse natuurdoelen. Aangegeven wordt dat de Grensmaas uitgezonderd had moeten worden van de leggerplicht. Ter zake merk ik op dat er reeds een vegetatielegger voor de	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				Indiener verzoekt uitdrukkelijk de zienswijze met uw beleidsdirectie, het Ministerie van Infrastructuur en Milieu te delen en hen over de uitkomst van die vraag te berichten. Natuurpunt houdt er rekening mee dat deze fundamentele vraag over het halfzijdig en willekeurig toepassen van de vegetatielegger op dit grensoverschrijdend waterlichaam en natuurgebied ook dient te worden voorgelegd aan de Vlaamse overheid. Natuurpunt is het dus niet eens met deze 'eenzijdige' aanpak, die naar ons oordeel in strijd is met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (o.a. detournement de pouvoir).	Grensmaas is. Onderhavige projectplan brengt daarin wijziging. Dat vooropgesteld. Er is geen sprake van 'eenzijdige' aanpak in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, want bij de totstandkoming van het Projectplan zijn de Vlaams Nederlandse Bilaterale Maascommissie, het Agentschap voor Natuur en Bos en NV De Scheepvaart geconsulteerd. Aangezien het Projectplan alleen Nederlands grondgebied betreft, zijn geen andere Belgische organisaties zoals bijvoorbeeld Natuurpunt betrokken.	
Z02	Natuurpunt	Grensmaas	15-68	2. De Vegetatielegger strookt niet met de realiteit op terrein. Daarnaast stelt Natuurpunt vast dat de ruwheden, zoals aangeduid op de Vegetatielegger, vaak niet overeenstemmen met de realiteit op terrein of met de beoogde natuurstreefbeelden. Bovendien is de natuurontwikkeling in de vallei van de Grensmaas nog in volle ontwikkeling en zullen de vegetatietypes de komende jaren nog regelmatig wijzigen door allerlei ruimtelijke processen die in het gebied bezig zijn. Een stringent instrument als de vegetatielegger is niet geschikt om deze ruimtelijke differentiatie en veranderingen in kaart te brengen.	Het voorliggend Projectplan heeft enkel betrekking op het Nederlandse waterstaatswerk en betreft een actualisatie van de Vegetatielegger aan de Nederlandse zijde van de Grensmaas. Er zijn geen directe gevolgen voor natuurgebieden aan de Vlaamse zijde. De weergegeven vegetatie aan Vlaamse zijde is conform het vigerende vergunningenmodel uitsluitend ter illustratie opgenomen. Formeel behoort dit niet tot de voorliggende Legger wijziging. Het klopt dat de natuurontwikkeling in de Grensmaas nog in volle ontwikkeling is. Met deze Vegetatielegger wordt reeds ingespeeld op de toekomstige vegetatieontwikkeling, waarbij rekening gehouden wordt met de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Het instrument Vegetatielegger is bovendien niet zo stringent zoals door indiener aangegeven. Vanwege het dynamische karakter van de Grensmaas zal specifiek voor dit gebied onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse	Geen aanpassing

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
					partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken. Hierin wordt bezien of de beoogde ingrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de Vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden. Het uitgangspunt van een veilig en ook zo natuurlijk mogelijke inrichting staat in het gehele rivierengebied en zeker in de Grensmaas bovenaan.	
Z02	Natuurpunt	Grensmaas	15-68	3. Natuurbeheer in Vlaanderen dient conform het Natuurdecreet te gebeuren. Gezien de mogelijke impact van de vegetatielegger op de instandhoudingsdoelstellingen aan de Vlaamse zijde van de Grensmaas, diende voor dit projectplan Waterwet/Vegetatielegger Grensmaas minstens een passende beoordeling te worden opgemaakt en diende deze samen met het ontwerpprojectplan minstens aan het Agentschap voor Natuur en Bos ter goedkeuring te worden voorgelegd. Natuurpunt verzoekt dan ook met aandrang het Agentschap voor Natuur en Bos te verwittigen van uw voornemen om te komen tot het vaststellen van een projectplan Waterwet/Vegetatielegger Grensmaas en alle hiermee samenhangende noodzakelijke beoordelingen door de Vlaamse overheid te laten uitvoeren.	Het voorliggend Projectplan heeft enkel betrekking op het Nederlandse waterstaatswerk en betreft een actualisatie van de Vegetatielegger aan de Nederlandse zijde van de Grensmaas. Een toetsing aan de natuurdoelen waaronder Natura-2000 is opgenomen bij onderdeel "c. vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem" op pag. 9 van het Projectplan. Er zijn geen directe gevolgen voor natuurgebieden aan de Vlaamse zijde. Omdat er geen negatieve effecten voor het Natura 2000 gebied zijn, is een passende beoordeling niet aan de orde. Bij de totstandkoming van de Vegetatielegger voor de Grensmaas is het Agentschap voor Natuur en Bos geconsulteerd.	Geen aanpassing
Z02	Natuurpunt	Grensmaas	15-68	4. Besluit Natuurpunt gaat niet akkoord met de eenzijdige aanpak van dit ontwerp-project. Dit strookt noch met de geldende regelgeving, noch met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. We verzoeken de Nederlandse overheid dan ook haar huiswerk opnieuw te maken en alle stakeholders en	Het voorliggend Projectplan heeft enkel betrekking op het Nederlandse waterstaatswerk en betreft een actualisatie van de Vegetatielegger aan Nederlandse zijde van de Grensmaas. Er zijn geen directe gevolgen voor natuurgebieden aan de Vlaamse zijde. De weergegeven vegetatie aan Vlaamse zijde is conform het vigerende vergunningenmodel	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				betrokken actoren hierbij effectief te betrekken. Los van het feit dat de Nederlandse wetten en besluiten niet verder kunnen reiken dan het Nederlandse grondgebied, en dat elke andere interpretatie arrogantie zou zijn, strookt de voorliggende vegetatielegger niet met de realiteit op het terrein. Natuurpunt verzet zich uitdrukkelijk tegen deze inkleuring en vraagt dat de inkleuring van de Vlaamse zijde in de Vegetatielegger wordt gewist. We verzoeken u tot slot het Agentschap voor Natuur en Bos te verwittigen van uw voornemen om het projectplan Waterwet / Vegetatielegger Grensmaas vast te stellen en alle hiermee samenhangende noodzakelijke beoordelingen voorafgaand door de Vlaamse overheid te laten uitvoeren.	uitsluitend ter illustratie opgenomen. Formeel behoort dit niet tot de voorliggende Legger wijziging. Bij de totstandkoming van het Projectplan zijn de Vlaams Nederlandse Bilaterale Maascommissie, het Agentschap voor Natuur en Bos en NV De Scheepvaart geconsulteerd. Onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat zal jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken.	
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas - Bosscherveld	15-16	Om de ontwikkeling voor Waterpark Bosscherveld niet te blokkeren dient de vegetatielegger Grensmaas niet nader bepaald te zijn. Langs de buitenrand van Bosscherveld gaan in de nabije toekomst nog ruimtelijke ingrepen plaatsvinden. Verzoek tot dit deelgebied in zijn geheel als een witte vlek vast te stellen overeenkomstig de 'Vegetatielegger Grensmaas 2014'.	Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd. In de Vegetatielegger uit 2014 is de locatie Bosscherveld reeds opgenomen vanuit een ecotopenkartering op basis van luchtfoto's uit 2011 en 2012. De vegetatie in Bosscherveld moet in de voorliggende Vegetatielegger derhalve nader bepaald te worden en kan ook niet als 'witte vlek' worden opgenomen. In de vigerende Vegetatielegger van 2020 zijn de uitgevoerde rivierverruimingsmaatregelen vanuit Maaswerken nog niet verwerkt, waardoor de Vegetatielegger voor de Grensmaas momenteel geen reëel beeld geeft van de vegetatie die op termijn tot ontwikkeling zal komen (toekomstig beheerbeeld). Ter plaatse van Bosscherveld is juist een actualisatie nodig om meer ruimte te bieden voor de vegetatieontwikkeling. De toegekende mengklasse 70/30 in de nieuwe Vegetatielegger geeft hiertoe	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas - Borgharen	16-20	De toegekende ruwheden aan Borgharen zullen ertoe leiden dat na vaststelling van de legger het uitzagen en de klepelen van de opslag in de lage weerden vrijwel onmiddellijk zal moeten worden uitgevoerd, zowel aan de westzijde van het dorp als in de noordpunt, net ten zuiden van het dorp Itteren. De stroomgeulverbreding rond het Eiland Daal bestaat nu uit opgaande ruigte, in uw methodiek is dat de ruwheidsklasse van riet en ruigte. In de Vegetatielegger is hier een ruwheidsklasse deels met gras/akker en deels met mengklasse 90/10 toegekend. Dit lijkt me niet correct.	meer ruimte dan de vigerende Vegetatielegger van 2020. Aanvullende verruwing zorgt voor opstuwing en dat is niet mogelijk vanuit rivierkundige kaders. Bij de totstandkoming van het vegetatiebeeld is uitgebreid rekening gehouden met de belangen van de terreinbeherende organisaties. Zo is het ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016 als vertrekpunt voor de actualisatie genomen. Dit is aangescherpt aan de hand van de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Op deze kaartbeelden van de VNBM zijn zones aangeduid waar de vegetatie laag gehouden moeten worden, waaronder de stroomgeulverbreding bij Borgharen. Consequentie kan zijn dat er plaatselijk mogelijk intensiever beheer nodig is om aan de rivierkundige vereisten te blijven voldoen, echter is dit wel in lijn met de beheervisie van de VNBM. Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd. Vanwege het dynamische karakter van de Grensmaas zal specifiek voor dit gebied onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken. Hierin wordt bezien of de beoogde beheeringrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden.	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas - Itteren	20-23	Staatsbosbeheer maakt zich grote zorgen om verschillende ruwheidsklassen die aangegeven zijn nabij het uitstroompunt van de Geul in de Maas, in het gebied van de 'onvergraven' natuur van het Grensmaasproject. De keuze van de Vegetatielegger wijkt hier sterk af van het provinciaal natuurbeleid en daarmee van onze beheeropdracht. Juist hier is veel fauna aanwezig zoals beveractiviteit (burchten en leefgebied). Ik verzoek u de vegetatielegger dusdanig aan te passen dat onvergraven natuur met veel struweel en bos als laissez-faire natuur onder invloed van begrazing beheerd kan blijven. Dit kan door hier de ruwheidsklasse bos aan toe te kennen.	Het voorliggende Projectplan heeft betrekking op de wijziging van de Vegetatielegger voor de Grensmaas. Het betreft geen Projectplan voor de verantwoording voor het doelbereik voor de verschillende natuurdoelen die gelden vanuit het POL Grensmaas. De vegetatielegger is afgestemd op de vigerende natuurdoelen en -beleid: ieder natuurdoel is binnen de Vegetatielegger realiseerbaar. De legger legt soms wel beperkingen op, bijvoorbeeld aan de hoeveelheid opgaande vegetatie binnen de norm. Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas. Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd. Aanvullende verruwing, zoals het verder toevoegen van struweel en bos als laissez-faire natuur, zorgt voor opstuwing en dat is niet mogelijk vanuit rivierkundige kaders. De Vegetatielegger is gebaseerd op de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Op kaartbeelden van de VNBM zijn zones aangeduid waar de vegetatie laag gehouden moeten worden, waaronder het uitstroompunt van de Geul in de Maas. Consequentie kan zijn dat er plaatselijk mogelijk intensiever beheer nodig is om aan de rivierkundige vereisten te blijven voldoen, echter is dit wel in lijn met de beheervisie van de VNBM.	Geen aanpassing
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas - Aan de Maas (ten noorden Voulwames)	23-24	Ten noorden van Voulwames bevindt zich een hoger gelegen deel met 'onvergraven natuur' van het Grensmaasproject, momenteel nog in beheer als akker. Staatsbosbeheer is voornemens dit akkerperceel na afloop van de pachtperiode te laten volgroeien met bos, met een ondergroei van ruigte en struweel, mogelijk via aanplant. Ik verzoek u de	Indiener verzoekt om ten noorden van Voulwames de mengklasse om te zetten van 50/50 naar bos. De mengklasse van 50/50 ter plaatse komt overeen met het ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016 en is derhalve niet verder verruwd naar klasse "bos".	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				mengklasse van 50/50 om te zetten naar vegetatierutheid van bos. Verder constateer ik dat u voor Aan de Maas op een aantal locaties vegetatietypes heeft vastgesteld die nu al bereikt zijn en op het punt staan verder door te groeien naar een iets ruwer vegetatietype waarmee mechanisch ingrijpen op kortere termijn nodig gaat zijn en waarvan de verwachting is dat die met een vrij hoge interval herhaald moeten worden omdat die openheid niet uitsluitend met natuurlijk begrazing bereikt kan worden. Ik wil u verzoeken uw gemaakte keuzes te heroverwegen.	Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas. Aan deze locatie kan derhalve geen bos toegevoegd worden, omdat dit leidt tot toename van rivierkundige effecten. Dit geldt ook voor de andere locaties waar u aangeeft dat het vegetatietype al bereikt is. Bij constatering van een afwijking, zal niet per definitie vegetatie verwijderd worden. Tijdens jaarlijks overleg over het uitvoeringsplan wordt bezien of de beoogde beheeringrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden.	
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	Ik stel daarentegen vast dat voorafgaand aan het in procedure brengen van de ontwerp-vegetatielegger Grensmaas onvoldoende ruimte is geboden om tot inhoudelijke consultatie, afstemming en overeenstemming te komen. Afstemming over de vegetatielegger heeft met de werkgroep VNBM in een pril stadium plaatsgevonden, maar niet met Staatsbosbeheer. De toezegging om in een latere fase opnieuw te consulteren, en hierbij tevens Staatsbosbeheer te betrekken (geen lid werkgroep), is niet nagekomen. Bij het opstellen van de vegetatielegger is hierdoor nu helaas onvoldoende gebruik gemaakt van de gebiedskennis en beheerfilosofie die in deze werkverbanden beschikbaar is. De vegetatielegger Grensmaas is geen gezamenlijk project geworden van RWS met de gebiedsbeheerders en met de publieke partners van het Rivierpark Maasvallei. Hierdoor zijn ook	We vinden dat Staatsbosbeheer voldoende in het proces is meegenomen, want zij zijn via individuele gesprekken met de projectleider van RWS betrokken. Inbreng van gebiedskennis en beheerfilosofie heeft bij het opstellen van het vegetatiebeeld plaatsgevonden door enerzijds te starten met ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016 en deze aan te scherpen met de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse Bilaterale Maascommissie (VNBM). Anderzijds door consultatie van de werkgroep Natuur VNBM en natuurbeheerders over het vegetatiebeeld in de periode van augustus tot en met oktober 2020. Vanwege het dynamische karakter van de Grensmaas zal specifiek voor dit gebied onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				beleidsinhoudelijke aspecten buiten beeld gebleven die locatie-specifiek nu voor het beheer verkeerd uitpakken.	monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken.	
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	Het spreekt voor zich dat de gebiedsdelen die in het rivier verruimende project als 'onvergraven natuur' zijn gekwalificeerd, gevrijwaard blijven van klepelmaaier en motorzaag, tenzij het niet anders kan. Als mechanisch ingrijpen voor rivierveiligheid hier onvermijdelijk is dan verzoek ik u om hierbij in natuurcompensatie te voorzien. Graag verneem ik van u, vanuit mijn rol als beheerder, hoe de vegetatielegger Grensmaas zich verhoudt tot de (nog vast te stellen) Richtlijn dynamisch rivier- en natuurbeheer Grensmaas. Staatsbosbeheer vraagt zich af hoe de vegetatielegger Grensmaas zich verhoudt tot principe 4 van de VNBM met de beheervisie op het natuuraspect (Gezamenlijk streven we naar een ecosysteem op Natura2000-niveau, waar plaats is voor de natuurlijke en dynamische processen die thuishoren in een grindrivier.) De vegetatielegger biedt volgens indiener, als statisch instrument, onvoldoende ruimte aan de beoogde natuurlijke en dynamische processen van deze enige grindrivier van Nederland.	Rijkswaterstaat ziet in beginsel geen beleidstegenstellingen. Het vegetatiebeeld zoals opgenomen in het Projectplan biedt de maximale vegetatieontwikkeling die mogelijk is vanuit de rivierkundige kaders. Natuur mag zich vrij ontwikkelen aan de hand van dynamische rivierprocessen binnen de maximale kaders. Op voorhand kan echter niet gesteld worden dat gebieden gevrijwaard blijven van mechanisch beheer. Jaarlijks monitort Rijkswaterstaat vanuit haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheid als rivierbeheerder waar de werkelijke situatie afwijkt van de legger. Indien er een afwijking wordt geconstateerd, zal bezien worden of en waar ingrijpen noodzakelijk is en op welke termijn. Bij constatering van een afwijking, zal niet per definitie vegetatie verwijderd worden. Tijdens jaarlijks overleg over het uitvoeringsplan wordt bezien of de beoogde ingrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden.	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	Mede gezien een verschil van inzicht acht de indiener het wenselijk dat de vegetatielegger Grensmaas formeel nog getoetst wordt aan het aanwijzingsbesluit N2000-Grensmaas, voordat men komt tot definitieve vaststelling.	Een toetsing aan de natuurdoelen waaronder Natura-2000 is opgenomen bij onderdeel "c. vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem" op pag. 9 van het Projectplan. Daarbij is geconcludeerd dat er geen sprake is van negatieve effecten op de aangewezen habitattypen en -soorten voor het Nederlandse deel van het zomerbed en aangewezen deelgebieden. Hoofdzakelijk doordat de voorgenomen wijzigingen niet leiden tot fysieke ingrepen in het veld en er dus geen wijzigingen optreden in bodemhoogtes, inundatiefrequenties of taludhellingen van oevers. Stroomsnelheden nemen tijdens hoge afvoeren licht toe, maar de lokale veranderingen hebben geen effect op de schaal van de Grensmaas. Omdat er geen negatieve effecten voor het Natura 2000 gebied zijn, is een passende beoordeling niet aan de orde.	Geen aanpassing
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	De vegetatielegger mist een integrale doelenbenadering. De vegetatielegger geeft bijvoorbeeld geen specifieke invulling aan een wijze van bijdragen van het behalen van KRW-doelen. Ook niet aan de opgave uit het BPRW-brondocument Grensmaas voor het bereiken van synergie tussen KRW en N2000.	In bijlage 3 bij het projectplan is een uitgebreide toets van de ecologische kwaliteit opgenomen, conform het Toetsingskader waterkwaliteit conform Bijlage 5 van het BPRW 2016-2021 (geactualiseerde versie 2020). Geconcludeerd wordt dat er als gevolg van het gewijzigde vegetatiebeeld geen negatieve effecten op de chemische toestand en biologische kwaliteitselementen te verwachten zijn. Er is geen kwantitatief effect op het Ecologisch Relevant Areaal voor de KRW. Kwalitatief gezien leidt het gewijzigde vegetatiebeeld tot een betere verdeling van de nat-droog overgangen.	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	Staatsbosbeheer is bezorgd dat de vegetatielegger een rem zet op de groei van opgaande ruigte en beschutting in delen van het gebied waar fauna nu de meeste rust vindt, terwijl die overruimte er wel is en ook op andere manieren gevonden kan worden, zoals eerder aangegeven voor het traject tussen Voulwames en de Scharberg. Ik breng ten aanzien van de locaties bij Voulwames bij het dorp Aan de Maas dat aan de tegenoverliggende zijde van de Maas nog een rivierverruimend project wordt voorzien.	Het voorliggend Projectplan heeft betrekking op een actualisatie van de Vegetatielegger aan de hand van reeds uitgevoerde projecten langs de Grensmaas. Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas. Met eventuele afspraken over de inzet van rivierkundige overruimte die in de toekomst mogelijk ontstaat als gevolg van rivierverruimende maatregelen aan Nederlandse en Vlaamse zijde van de Grensmaas, kan in het huidige besluit nog geen rekening worden gehouden. Vanwege het dynamische karakter van de Grensmaas en mogelijke toekomstige rivierverruiming zal specifiek voor dit gebied onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken.	Geen aanpassing
Z03	Staatsbosbeheer	Grensmaas	15-68	Het nu reeds vastleggen van vegetatieruwheden is niet noodzakelijk vanuit hoogwaterveiligheid. Het verdient de aanbeveling om de vegetatielegger even on hold te zetten tot er meer duidelijk is met betrekking tot andere gemaakte of nog te maken afspraken, publiekrechtelijk en privaatrechtelijk.	In de huidige Vegetatielegger zijn uitgevoerde rivierverruimingsmaatregelen langs de Grensmaas van de afgelopen 15 jaar nog niet verwerkt, waardoor de Vegetatielegger voor de Grensmaas momenteel geen reëel beeld geeft van de vegetatie die op termijn tot ontwikkeling zal komen (toekomstig beheerbeeld). Om het beheer en onderhoud in de toekomst te kunnen regelen en zorg te dragen voor de hoogwaterveiligheid, is dus een actualisatie van de Vegetatielegger voor de Grensmaas noodzakelijk.	Geen aanpassing
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	De modelmatige wijze waarop de ontwerp vegetatielegger tot stand is gekomen, heeft ertoe geleid dat onze kennis van de Grensmaas suboptimaal is benut. Dat is een gemiste kans. Zeker ook omdat de modellen die geleid hebben tot de nu voorliggende legger ver af staan van de werkelijkheid. Er wordt dan ook onnodig afbreuk gedaan aan de	Bij de totstandkoming van het vegetatiebeeld is uitgebreid rekening gehouden met de belangen van de terreinbeherende organisaties. Zo is het ecologisch wensbeeld vanuit de natuurbeheerders conform Verkenning natuurruimte Grensmaas uit 2016 als vertrekpunt voor de actualisatie genomen. Dit is aangescherpt aan de hand van de beheervisie van de werkgroep natuur van de Vlaams-Nederlandse	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				ecologische waarden van het gebied en het behalen van de ecologische doelstellingen van het project Grensmaas wordt bemoeilijkt.	Bilaterale Maascommissie (VNBM). Op deze kaartbeelden van de VNBM zijn zones aangeduid waar de vegetatie laag gehouden moeten worden. Met behulp van modellen is het vegetatiebeeld rivierkundig doorgerekend om de effecten op de waterstanden te bepalen. In meerdere iteratieslagen zijn kaarten doorgerekend en geoptimaliseerd om uiteindelijk te komen tot een vegetatiekaart die voldoet aan de rivierkundige eisen met veel ruimte voor natuurontwikkeling. Het vegetatiebeeld is in het najaar van 2020 besproken met de werkgroep Natuur VNBM en natuurbeheerders, waaronder ook Natuurmonumenten, en zijn specifieke wensen vanuit deze partijen verwerkt in het uiteindelijke vegetatiebeeld. Onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat zal jaarlijks een overleg worden georganiseerd met Provincie Limburg, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de Vlaamse partners naar aanleiding van de monitoringsresultaten om het jaarlijkse uitvoeringsplan te bespreken. Tijdens jaarlijks overleg over het uitvoeringsplan wordt bezien of de beoogde ingrepen leiden tot mogelijke schade aan natuurdoelen (onder andere N2000 en KRW), en of alternatieve ingrepen mogelijk zijn uitgaande van behoud van de wettelijke waterstanden en (meer) natuurwinst. Ook aanpassing van de vegetatielegger behoort hierbij tot de mogelijkheden.	
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	Indiener verzoekt allereerst om de bedoelde ecologische doelstellingen expliciet op te nemen in het projectplan (pagina 1) en te verwijzen naar de doelen zoals omschreven in het POL Grensmaas. In ieder geval dient vermeld te worden dat het doel is om circa 1.200 hectare dynamische riviernatuur te realiseren. En dat in het natuurgebied zo veel mogelijk ruimte geboden wordt aan natuurlijke	Het voorliggende Projectplan heeft betrekking op de wijziging van de Vegetatielegger voor de Grensmaas. Het betreft geen Projectplan voor de verantwoording voor het doelbereik voor de verschillende natuurdoelen die gelden vanuit het POL Grensmaas. De vegetatielegger is afgestemd op de vigerende natuurdoelen: ieder natuurdoel is binnen de vegetatielegger realiseerbaar. De legger legt wel soms beperkingen op, bijvoorbeeld aan de	Geen aanpassing

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				processen terwijl het integraal basisbeheer gedaan wordt met Gallowayrunderen en Konikpaarden die zich vrij door het gehele gebied kunnen verplaatsen. Ook op pagina 3 van het projectplan ontbreekt een verwijzing naar het doel 'riviernatuur' en beperkt u zich tot de doelen 'hoogwaterveiligheid' en 'waterkwaliteit'.	hoeveelheid opgaande vegetatie binnen de norm. Met de vegetatiekaart is gezocht naar de maximale natuurontwikkeling die past binnen de maatgevende hoogwaterafvoer op de Maas.	
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	In het projectplan (pagina 5) zien wij bovendien dat de hoeveelheid 'gras en akker' toeneemt met circa 193 hectare. Dat is aanzienlijk meer dan noodzakelijk volgens onze berekeningen. De grote toename is bovendien onwenselijk, omdat deze vegetatieklasse met zeer lage ruwheid veel aanvullend beheer nodig kan hebben. Zulk extra beheer druist in tegen het doel om natuurlijke processen de ruimte te geven. Op veel plekken is het goed mogelijk om te kiezen voor de vegetatieklasse '70-30'. Wij hebben deze plekken in beeld en zouden ze graag samen met u bekijken en bespreken.	Vanuit de Waterwet is het van belang dat de wettelijke (maximale) hoogwaterstanden te allen tijde gehandhaafd blijven, onder andere omdat de dijken hierop zijn gebaseerd. Het vegetatiebeeld zoals opgenomen in het Projectplan biedt de maximale vegetatieontwikkeling die mogelijk is vanuit de rivierkundige kaders. Aanvullende verruwing naar bijvoorbeeld vegetatieklasse 70/30 zorgt voor opstuwing en dat is niet mogelijk vanuit rivierkundige kaders. Het gewijzigde vegetatiebeeld leidt tot verschuivingen in de verdeling van ecotopen en in tabel 1 op bladzijde 5 zijn de verschillen in ecotooptypen voor het toekomstig beheer tussen de referentie (de huidige Vegetatielegger) en de nieuwe variant inzichtelijk gemaakt. Indien alle 'gras en akker'-vegetatietypen (waaronder ook natuurlijk- en verruigd grasland) en mengklassen worden opgeteld, leidt tot een toename van ca. 5 ha aan 'gras en akker'. Daarbij wordt opgemerkt dat in het referentiebeeld ca. 45 ha aan akkers en productiegasland, met beperkte natuurwaarden, worden omgezet naar natuurlijke grasland in de variant.	Geen aanpassing
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	Daar komt bij dat er aan de Vlaamse kant van de Maas in komende jaren vele projecten worden uitgevoerd die de hoogwaterveiligheid verder zullen verbeteren. De effecten van deze projecten zijn niet meegenomen bij de totstandkoming van de legger. Het is dus onnodig om – ten koste van ecologische	Het voorliggend Projectplan heeft enkel betrekking op een actualisatie van de Vegetatielegger aan de Nederlandse zijde van de Grensmaas. Met eventuele afspraken over de inzet van rivierkundige ruimte die in de toekomst mogelijk ontstaat als gevolg van rivierverruimende maatregelen aan Vlaamse zijde	Geen aanpassing

Nr.	Indiener	Locatie	Km	Zienswijze	Reactie	Wijziging
				doelstellingen – ruwheden aan Nederlandse zijde weg te nemen. Wij verzoeken u om de effecten van Vlaamse projecten mee te nemen bij het opstellen van de legger en de vrijgekomen ecologische ruimte niet onbenut te laten.	van de Grensmaas, kan in het huidige besluit nog geen rekening worden gehouden.	
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	Verder teken ik aan dat de Grensmaas een Natura 2000-gebied is. Projectplan en vegetatielegger moeten dus in lijn zijn met de Natura 2000-doelen. Deze blijven onderbelicht: de legger richt zich te eenzijdig op waterveiligheid en -kwaliteit. Bovendien ontbreekt een passende beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Die beoordeling zal nog moeten worden gemaakt.	Een toetsing aan de natuurdoelen waaronder Natura-2000 was reeds opgenomen bij onderdeel "c. vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem" op pag. 9 van het Projectplan. Aanvullend hierop is een Voortoets i.h.k.v. de Wet natuurbescherming is toegevoegd als bijlage 4 bij het Projectplan. De conclusie van de Voortoets is eveneens verwerkt in paragraaf 2b van het Projectplan, bij het onderdeel natuur. De conclusie uit de Voortoets luidt als volgt: <i>"Uit de Voortoets blijkt dat voor de relevante storingsfactoren geen negatieve effecten te verwachten zijn ten aanzien van het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de in het plangebied aanwezige habitattypen en -soorten. Significant negatieve effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten. In een aantal gevallen valt er juist een positief effect te verwachten als gevolg van de uitbreiding van geschikt leefgebied (nevengeulen en zachthoutoobossen in de uiterwaarden) of het creëren van een iets natuurlijkere rivierdynamiek."</i>	Toevoeging van bijlage 4: Voortoets aan het Projectplan, aanpassing paragraaf 2b onderdeel natuur
Z04	Natuurmonumenten	Grensmaas	15-68	Naast deze inhoudelijke aandachtspunten ontbreken de volgende belangrijke stukken: - Bijlage 3 bij de ter inzage gelegde stukken; - De bijlagen behorend bij de Rivierkundige Beoordeling. Bijgevolg hebben wij het plan niet compleet kunnen beoordelen.	Bijlage 3 (BPRW-toets) is onderdeel van "ontwerp-projectplan-waterwet-grensmaas.pdf" zoals gepubliceerd op de website van Rijkswaterstaat. De bijlagen bij de Rivierkundige beoordeling waren te omvangrijk om in zijn geheel op de website van Rijkswaterstaat te plaatsen. Op de website was een link naar een mailadres geplaatst om de bijlage op te vragen. De bijlage is in zijn geheel meerdere keren nagestuurd. Natuurmonumenten heeft hier geen gebruik van gemaakt.	Geen aanpassing